

وعده‌ای ارزشمند و قابل سنجش

عباس عبدي

برخی از وعده‌ها و شعارهای نامزدهای انتخابات را نباید جدی گرفت، چون برای کسب رای است، مثل آنان که گفتند مشکل بورس را در چند روز حل می‌کنند، یا نمی‌دانستند مشکل چیست؟ یا نمی‌دانستند حل چیست؟ یا نمی‌دانستند چند روز چه مدتی است؟ یا هر سه را نمی‌دانستند. یا آن دیگری که وعده ایجاد سالانه چند میلیون شغل داده بود! بگذریم. ولی اظهارات پس از انتخابات از این نوع نیست، زیرا رای‌آوری مطرح نیست، به علاوه فرض است که حتما کارشناسی شده و با استناد به گزارش‌ها و برنامه‌های وزارتخانه‌های زیرنظر اظهار می‌شود، از این رو باید آنها را جدی گرفت. از جمله آقای ریسی در سفر خود به یزد وعده مهمی را داد و گفت: «برنامه دولت این است در کوتاه‌ترین زمان ممکن فقر مطلق را از بین ببرد. اساس کار ما توانمندسازی است و گرنه پرداخت مبلغی آن‌هم به میزان ناکافی در سر ماه که مساله مهمی نیست.» این وعده بسیار مهم و روشن است. منظور از کوتاه‌مدت در برنامه‌های اجتماعی و اقتصادی، یک یا حداکثر دو سال است. بنابراین تا پایان سال ۱۴۰۱ یا حداکثر تا نیمه سال ۱۴۰۲ باید این وعده محقق شود. «فقر مطلق» نیز کمابیش تعریف مورد توافقی دارد و آن مقدار درآمدی است که با توجه به شرایط فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی برای تامین حداقل نیازهای افراد (غذا، پوشاک، مسکن و...) لازم است. این خط فقر حدوداً سه برابر مبلغی است که برای تامین حداقل غذا یا ۲۰۸۰ کیلو کالری روزانه نیازمند است. محاسبات نشان می‌دهد که این رقم برای یک خانواده ۴ نفری در سال ۱۳۹۸، حدود ۳/۲ میلیون تومان است که اگر تورم سال ۱۳۹۹ و امسال را نیز به آن اضافه کنیم، حدود ۵/۴ میلیون تومان در ماه خواهد شد. برای خانواده ۳ نفره حدود ۴ میلیون خواهد شد.

بنابراین ابعاد ماجرا دقیق و روشن است. اگر مطابق معیارهای جهانی نیز سنجیده شود، حداقل مبلغ ۲/۳ دلار برای هر فرد (قدرت خرید دلار) خط فقر مطلق است که روزانه بیش از سی هزار تومان و ماهی یک میلیون تومان می‌شود که حدوداً همان رقم پیشین برای یک خانوار ۴ نفری است. جمعیت زیر خط فقر مطلق چندان روشن نیست، زیرا طی چند سال اخیر به شدت افزایش یافته است، زیرا در ۴ سال اخیر تورن از شاخص ۱۰۰ در سال ۱۳۹۶ در پایان امسال (۱۴۰۰) احتمالاً به حدود ۳۷۰

خواهد رسید که به منزله افزایش 7/3 برابری قیمت‌ها فقط طی چهار سال است، در حالی که مطلقاً چنین افزایشی در درآمدهای مردم رخ نداده است، ضمن اینکه بسیاری از مردم اصولاً درآمد چندانی ندارند. نکته بعدی وعده آقای ریسی در توانمندسازی و طبعاً ایجاد شغل به جای پرداخت کمک نقدی است. این ایده درستی است، ولی مستلزم سرمایه‌گذاری نیز هست. بدون پول نمی‌توان شغل ایجاد کرد، بنابراین امیدواریم که دولت محترم در اولین فرصت چند موضوع را به روشنی توضیح دهد.

– منظور از کوتاه‌مدت چه زمانی است؟

– از فقر مطلق چه تعریفی دارد؟

– تعداد شهروندانی که مشمول این ویژگی هستند، چقدر است؟

– منظور از توانمندسازی آنان چیست؟ آیا گمان می‌کنند که به دلیل ناتوانی فاقد درآمد هستند که باید توانمندسازی شوند؟ البته حتماً بخشی از آنان چنین هستند؟

– و بالاخره جزییات برنامه برای تحقق این هدف توضیح داده شود. این اقدامی مفید و قابل دفاع است و اگر در کوتاه‌مدت به ثمر برسد، امتیاز مثبت بالایی برای دولت محسوب خواهد شد. البته نحوه ارزیابی و سنجش عملکرد این وعده باید مستقل از دولت باشد، والا مثل سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ خواهد شد که مدعی بودند سالانه 6/1 میلیون شغل ایجاد کرده‌اند، در حالی که آمار واقعی حدود صفر بود! همچنین باید توضیح داد که اگر موفق به انجام این وعده نشوند، چگونه مسوولیت آن را پذیرا خواهند شد؟

منبع: روزنامه اعتماد 30 آذر 1400 خورشیدی